

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO INSTRUMENTEM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

BLOK 1 - SOOŚ JAKO NARZĘDZIE ZRÓWNOWAŻEGO ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM

DOŚWIADCZENIA ZE STRATEGICZNYCH OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DUŻYCH PROGRAMÓW INFRASTRUKTURALNYCH

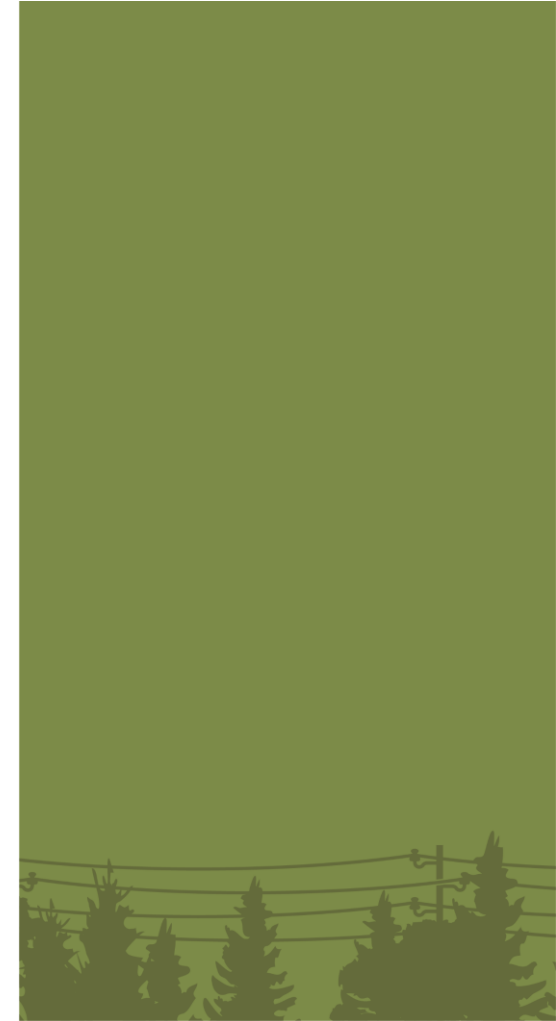
dr inż. Jacek Jaśkiewicz

Centrum Transferu Technologii – INNOVATIONS Sp. z o.o.

Doświadczenia z SOOŚ:

- POIiŚ 2014-2020,
- FEnIKS 2021-2027,
- PEP 2050,
- PEP 2040.
- Programów współpracy transgranicznej PL-SK, PL-RU, PL-BA-UA i in.
- Programów zrównoważonego transportu
- I innych

Jakie dokumenty podlegają sooś (art. 46 i 47 ustawy ooś)

Polityki, strategie, plany, programy w opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji rządowej i samorządowej, **wyznaczające ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać:**

- na środowisko;
- na obszary Natura 2000

Odstępstwa (art. 48) – czy nie jest nadużywane?

Określenie zakresu i stopnia szczegółowości oceny przez organa właściwe

- Ważne, bo potem będzie egzekwowane.
 - problem szczegółowości wobec ogólnego charakteru dokumentu)
 - nadmierne wymagania szczególnie w zakresie przyrody (NATURA 2000)?
 - jeżeli są wątpliwości warto wyjaśnić na tym etapie
 - przypadki wpływu politycznego?
- Opiniowanie – uwzględnienie zaleceń niezobowiązujące, ale potem - np. uzgodnienia międzyresortowe (w tym GDOŚ)

Metodyka

Ocena ogólna dokumentu czy - szczegółowa na podstawie zidentyfikowanych rodzajów/typów przedsięwzięć → ocena ogólna

- Skrining typowych przedsięwzięć
- Powiązanie z przepisami nt. taksonomii i DNSH - Dla programów operacyjnych UE – określenie udziału środków na ochronne środowiska i klimatu
- Skupienie się na analizie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zawsze i potencjalnie), ale również na przedsięwzięciach pozytywnie oddziaływujących na środowisko, aby w ocenie ogólnej dokumentu je również uwzględnić
- Wykorzystanie istniejących sooś i ooś
- Kompetentny zespół (wszystkie elementy środowiska) – negocjacje:
 - organ opracowujący dokument
 - organy właściwe
 - sektory zainteresowane
 - organizacje pozarządowe
- Problem terminów
- Kryteria oceny

Prognoza oddziaływania na środowisko - zawartość (art. 51)

informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

- strategicznymi (globalnymi, UE, PL, regionalnymi) – **uzasadnienie dokumentu** oraz z

propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji

- **problem czy wnioskować utworzenie specjalnego systemu monitoringu? – IAIA Guidance**
- **propozycje wskaźników - dostępność,**

Prognoza oddziaływania na środowisko

- zakres analiz i ocen (art. 51)

Przedstawić istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

- stan środowiska – skupić się na elementach na których wpływ ma dokument
- duża przydatność Geoserwisu GDOŚ

Przeanalizować znaczące oddziaływania, w tym **oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne**, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: – różnorodność biologiczną, – ludzi, – zwierzęta, – rośliny, – wodę, – powietrze, – powierzchnię ziemi, – krajobraz, – klimat, – zasoby naturalne, – zabytki, – dobra materialne - **z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami;**

- skomplikowane – tabela i załączniki.
- problem w przypadku inwestycji liniowych na dużym obszarze,
- w analizie oddziaływań skumulowanych uwzględnić również, w zależności od obszaru, **wszystkie przedsięwzięcia zrealizowane i planowane wg innych dokumentów. Analizy graficzne**

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia (art. 51)

Dokument nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

- **nadrzędny interes publiczny,**
 - **brak rozwiązań alternatywnych,**
 - **zapewnienie wykonania kompensacji.**
- **Problem z definicją nadrzędnego interesu publicznego,**
- Art. 34. 1. ustawy o ochronie przyrody: Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.**

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia cd. (art. 51)

rozwiązania alternatywne wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

- **problemy w przypadku programów o charakterze ogólnym. Alternatywy w postaci zakresu dokumentu np. % udziału OZE.**

Prognoza oddziaływania na środowisko – wnioski

- Ocena ogólna wpływu na środowisko dokumentu:
 - pozytywy
 - negatywy
 - zagrożenia
 - ważniejsze zalecenia
- Ocena porównawcza wariantów dokumentu (jeżeli występują). Ocena ekspercka - ważona.

Do rozważenia:

- Opracowanie polityki/programu w wariantach (obowiązek przedstawienia w prognozie rozwiązań alternatywnych)
- Ocena z p. widzenia zrównoważonego rozwoju
- Analiza kosztów zewnętrznych
- Optymalizacja struktury poszczególnych rodzajów OZE
- Analiza usług ekosystemowych

Wykorzystanie analiz wykonanych w ramach sooś

Dziękuję za uwagę,

Dr inż. Jacek Jaśkiewicz

jacek.jaskiewicz@ctt-innovations.eu

Jaskiewicz.jacek55@gmail.com

<https://www.linkedin.com/in/jacek-jacek-jaskiewicz-0b87a098/>

Centrum Transferu Technologii –
INNOVATIONS Sp. z o.o.

